

KUNNEN SINT OF KUNST BOSSEN REDDEN?

Vorig jaar stond ik op de feestdag van Sinterklaas voor het station in Brugge, samen met de onvermoeibare ijveraars voor het behoud van het Lappersfortbos. Boommensen, flyers, vlaggen, gedichten, de onvermijdelijke schoenen voor de Sint met smeekbedes om meer groen, en wortels voor het paard. Allicht lust ook de Sint soms een worteltje.

Zat ik niet te ver van huis? Ik denk het niet. Voor mij is het Lappersfortbos een symbool. Het staat voor de manier waarop we omgaan met natuur overal ter wereld: de mens als maat voor alle dingen. Net of mensen geen deel uitmaken van die natuur. Net alsof de aarde ook niet ons nest is. Gaan we dat nest bevuild tot we er niet meer in kunnen wonen?

Ik kan ook niet ontkennen dat ik sympathie voelde voor die speciale nestbewoners: de bezetters van het Lappersfortbos.

Zachte anarchie zint me wel.

“En die brandbommengooier?” hoor ik het al in Brugge klinken. “Dat was er ook eentje van die bezetters!”

Neem me niet kwalijk dat ik dit een stupide opmerking vind. Je gaat de brandweer toch ook niet met een scheef oog bekijken omdat er een pyromaan tussenzit? Of scholen opdoeken omdat er wel eens pedofielen werken?

Dit jaar reed ik op 6 december met de bus van mijn woonplaats, Oostmalle, naar Turnhout. En zoals elke keer, viel het me op hoe de dorpen naar elkaar toesluipen. Hoe het lint van huizen groeit, tot je niet meer weet waar de ene gemeente eindigt en de volgende begint. De restanten bos die zo betoverend kleuren in de herfst en met een teder groen palet de lente tooien, verdwijnen een voor een. Net zoals de weiden met de paarden. Op de kleine percelen woekeren nu te grote, protserige villa's.

Ach, ik weet het al lang: de Sint kan geen bossen redden. Kinderen die in stukken gehakt in de pekelliggen? Geen probleem, die maakt hij zo weer heel. Maar van papier, kan hij geen bomen maken.

Wat kan de bossen dan redden? Kunst?

Tja!

Neem een minister mee naar een museum, plant hem voor een schilderij waarop een kunstenaar de schoonheid van een woud penseelde... Zal hij zijn beleid veranderen?

Ik betwijfel het.

Laat een artiest de grauweheid van zijn stad bezingen... Zal de burgemeester daarom de bomen langs de straat sparen?

Ik betwijfel het.

Probeer een zakenman met een gedicht de fragiele samenhang in de natuur uit te leggen... Zal hij minder om zijn zakencijfer denken?

Laat mij toe ook dit in twijfel te trekken.

En toch geloof ik in de kracht van klank, klei, verf of woorden.

Er is natuurlijk die eeuwige controverse of kunst al dan niet geëngageerd kan zijn. Zo belanden we onvermijdelijk bij: “Wat is kunst?”. Deze vraag zal de bomen in elk geval totaal onberoerd laten. De bomen, echter, laten mij niet onberoerd.

Kan kunst de bossen redden?

Tja... hierover loop ik dus al dagen te piekeren.
Het is een illusie te denken dat kunst een maatschappij kan veranderen. Kunst – daarvan ben ik wel overtuigd – kan het denken van een samenleving beïnvloeden, en dit geeft kunstenaars een verantwoordelijkheid.
Laten we toch bescheiden blijven. Meer dan een schop aarde in een dam opgeworpen tegen kortzichtig winstbejag, kan kunst niet zijn. Maar elke korrel zand blijft broodnodig.
Want Mammon is een machtige en, vooral, een blinde god.

Linda Van Mieghem, dichteres actief in de Lappersfort Poets Society
december 2005

<http://www.regiobrugge.be/lappersfortpoets.php>
www.ggf.be